

ahşap dünyası

Hemel'den Sayı 13, Mayıs 1998

Bu sayıdaki konuların ortak noktası hepsinde de ahşabın strüktürel rolünün vurgulanmış oluşu. Birinci konu çok tanınmış bir ABD mimarı olan Neutra'nın Nesbitt Evi. Birkaç bölücü duvarı hariç ahşap strüktürlü bir yapı bu. İkinci konu Darüşşafaka Çetin Berkmen Spor Tesisleri'nin kapalı yüzme havuzunun ahşap örtü sistemi. Üçüncü konuya 20. yüzyılın belki de en tanınmış mimarı olan Le Corbusier'nin gençlik yıllarında yaptığı bir Türkiye gezisinin anılarına dayanıyor. Yazı, genç Corbu'nün İstanbul'un ahşap konut mimarisi üzerine yaptığı gözlem ve değerlendirmelere ilişkin kısa bir değinme niteliğinde. Söz konusu İstanbul evlerinde de ahşabın yalnızca örtücü değil, strüktürel bir malzeme olarak kullanıldığını biliyoruz.

Sıralanan metinlerdeki strüktürel vurgunun Türkiye için önem taşıyan bir ısrar ya da hatırlatma olduğuna inanıyoruz. Bu bültenin başlangıçtan beri anlatmak istediği şeyler içinde ahşabın sadece bir bezeme malzemesi olmadığı gerçeği de var. Çoğu kez sanıldığı gibi aksine, ahşap kargirin başaramadığı bir görsel sıcaklık imajını vermekle yükümlü değil. Kuşkusuz, ahşap böylesi görsel avantajlara da sahip; ama, görevi o noktada bitmiyor. Son elli yıldır Türkiye'de büyük oranda ihmal edilen ahşabın strüktürel malzeme olarak da işe yarar olduğunu yeniden keşfetmek zorundayız. Örneğin, bu sayıdaki gibi kapalı yüzme havuzu çatılarında nemle başa çıkmak gerektiği zaman, ahşap kargirden çok daha avantajlı. Önceki sayılarımızdan hatırlayacaksınız, apartman boyutundaki konutlar için bile ahşap strüktürel malzeme olarak işlevlendirilebiliyor. Ancak, tek aile evlerinde kargirden çok daha ucuz olduğu kesin. Üstelik, hemen hemen her durumda ahşap bir yapı inşa etmek için gerekli işçilik kargir için gerekli olandan daha az. Hiçbir kargir yapı ahşap yapı kadar hızlı inşa edilemiyor. Hiçbir kargir yapı ahşap inşaat kadar az sayıda imalat kalemini içermiyor. En karmaşık ahşap yapı birkaç kalem imalattan fazlasına ihtiyaç duymazken, kargirde en mütevazı yapı için bile yüzlerce kalem söz konusu. Öte yandan, yapım alanının ana malzeme üretim merkezlerinden uzak olduğu durumlarda, zorlu bir taşımacılık etkinliğine gerek varsa, ahşap yapıma girişmek yine çok daha ekonomik oluyor. Çünkü, ahşap, taşımacılık etkinliğini tek kaleme indirgeyen tek malzeme. Bundan ötürü, uzak yörelerde küçük köprü vs gibi yapıları ahşap olarak inşa etmek sorunları hem daha ucuza, hem de daha hızlı çözüyor. Kimi zaman düşünüldüğünün aksine, bu yörenin ille de ormanlık olması gerekli değil. Ormansız yöreye kalıp tahtası taşımak için yapılacak masrafla orada bütünüyle ahşap inşaat yapmak olanaklı.

Bütün bu söylenenler ahşabın endüstri çağında doğan yeni avantajlarını bir kez daha düşünmemizi önermeye yönelik. Artık ahşap yerel olanaklarla sınırlı bir malzeme değil, evrensel bir boyut kazandığı da iddia edilebilir. Onun çimento kadar genelgeçer ve sınırlarötesi bir geçerliliği olduğunu anladığımız zaman, yapı sektörümüzü de gerçek anlamıyla çağdaşlaştırmayı başaracağız.

HEMEL

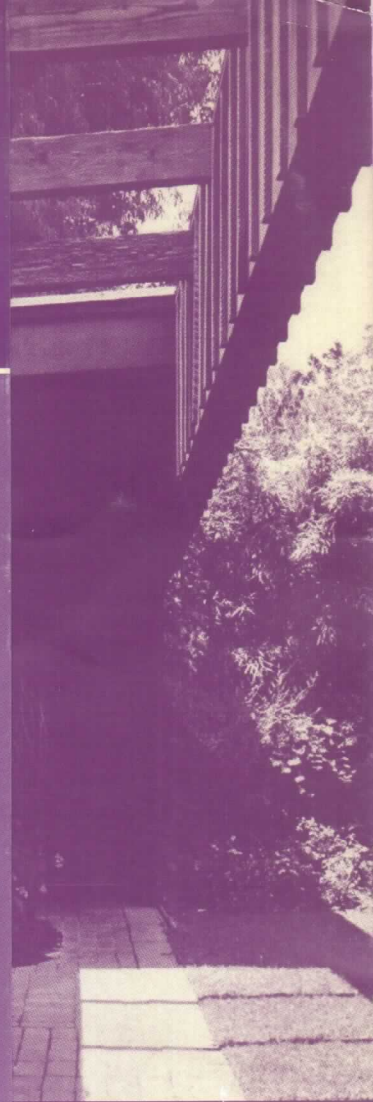
**Hemel Emprenye
Sanayi ve Ticaret A.Ş.**

Sahibi: Hemel A.Ş. adına
Kaya Gürtuna

Yayın Yönetmeni:
Mehmet K. Tarman

Sanat Yönetmeni:
Serdar Beyaz

Kore Şehitleri Caddesi 20/1
Zincirlikuyu, 80300 İstanbul
Tel: (212) 274 26 12
(212) 275 35 29
Telefaks: (212) 266 45 31

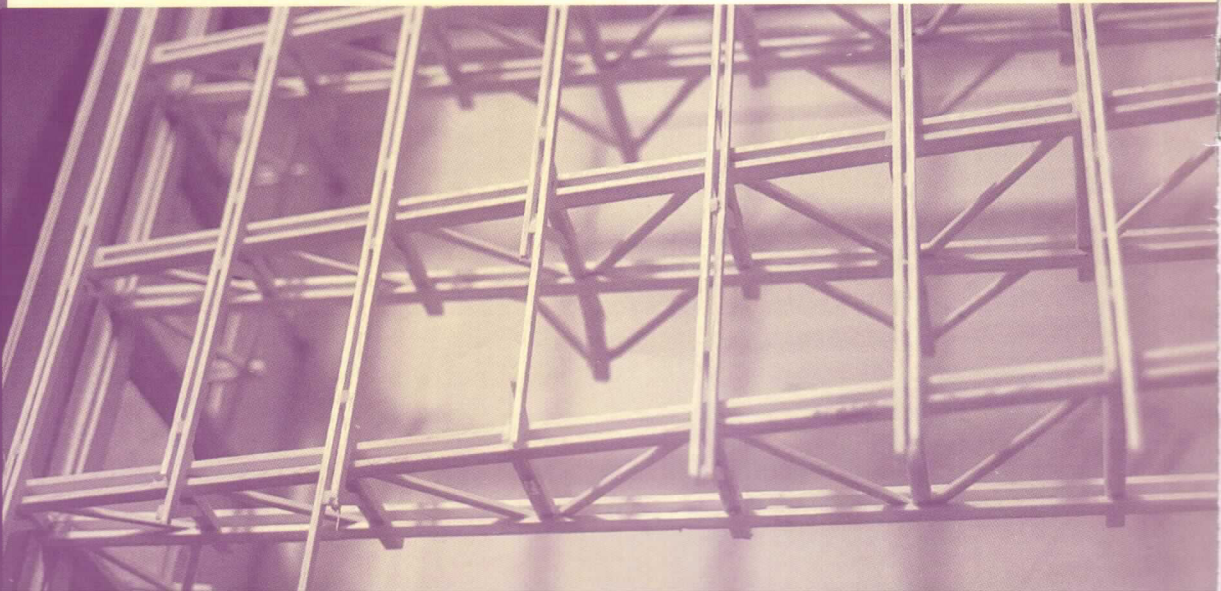
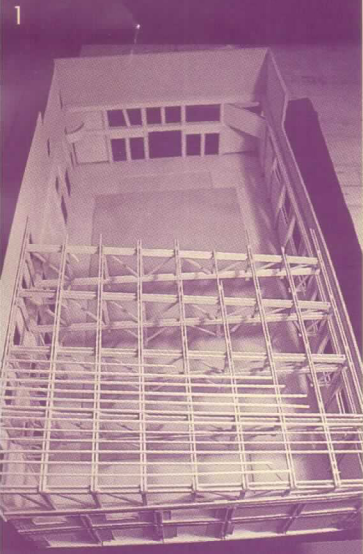
UYGULAMA

Yüzme havuzuna ahşap örtü

Ersen Gürsel, Selçuk Batur

Darüşşafaka Çetin Berkmen Spor Tesisleri'nin kapalı yüzme havuzunun örtüsünü tasarlarken, Kuzey Avrupa ülkelerinde çelik veya betonarme çatıların böyle aşırı nemli ortamlarda hızlı yıpranması yüzünden, kapalı havuz çatılarını ahşap strüktürle inşa etme ya da en azından kargir strüktürü ahşapla kaplama koşulunun getirildiğini biliyorduk. Dolayısıyla, 17.5 x 32.0 metre açıklığındaki bu alanı örtmek için, ahşap dışında bir malzemeyi hiçbir zaman göz önüne almadık. Ahşabın klorlu ve ozonlu buharın yaratacağı aşınmaya dayanıklı olmasının yanında, başka avantajları da vardı. Zaman içinde bakım gerektirmeyecek ve bir dekoratif öge olarak mekanı da zenginleştirecekti.

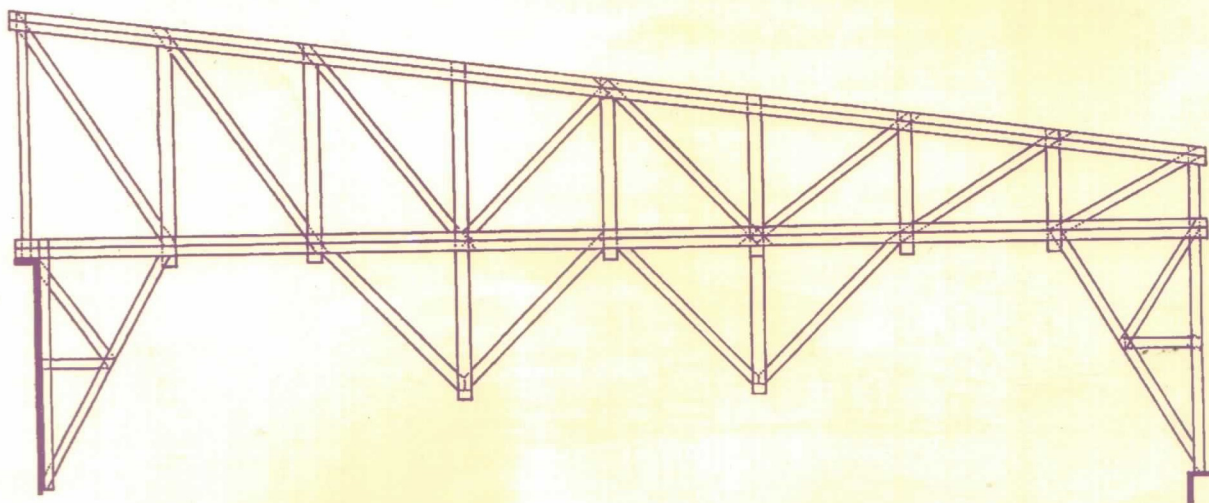
Daha önce daha küçük açıklıklar için giriştiğimiz deneylere dayanarak, 17.5 metre açıklık ve 3.5 metre makas aralığı için hazırladığımız makas sistemini statik hesaplarının yapılması ve belirlediğimiz ahşap kesitlerinin belirlenmesi için yükleniciye teslim ettik. Fakat, yüklenici böyle bir sistemin Türkiye'de yapılabileceğine güvenmediğini belirterek risk almaktan kaçındı. Sistemin Finlandiya'dan ithal edilecek lamine ahşap kirişlerle kurulmasında ıdırendi. Oysa, bu yol hem pahalıydı, hem de Finlandiya'daki firmalar bu çapta bir işi altı aydan önce programlarına almıyor, birkaç aydan önce de imalatı gerçekleştiriyorlardı. Bu karşılıklı direniş de bir altı ay kadar sürdü ve sonunda yapının bir an önce bitirilmesi de düşünülünce, neredeyse ahşap strüktürden vazgeçilme noktasına gelindi. Bu noktada kendi inisiyatifimizle söz konusu işin yapılmasını Prof. Müfit Yorulmaz'dan rica ettik. Yorulmaz gerekli hesapları kısa zamanda yaparak boyutları belirledi ve yaklaşımla da hem mimarları, hem malsahibini cesaretlendirdi. Düğüm noktalarının hesaplarını ve detaylarını Yrd. Doç. Dr. Oğuz Cem Çelik üstlendi. İmalatta birinci sınıf çam, ST. 37 bulonlar ve yer yer çelik levhalar kullanıldı. Yapımı dört hafta gibi kısa bir süre içinde Taşkın Özgüven ve ekibi gerçekleştirdi. Ahşabın üzerinde koruyucu olarak Hemel ürünleri kullanıldı.

- 1, 2 Maketten görüşler.
- 3 Yapıdan iç görüş
- 4 Çatı makas sistemi kesidi.

3

4